

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-651

13.7.2022

Gjensidige Forsikring ASA

Ulykke

Fall på isen – div. plager – akuttsymptomer – forenelighet - årsakssammenheng – unntak i vilkår.

Forsikrede falt på isen. Hun oppsøkte lege to dager senere, og i journalnotatet var det kun notert nakkeplager. 15 dager etter dette nevnes hofte- og nakkeplager i kiropraktors notat. Forsikrede meldte krav til selskapet en måned senere og opplyste om rygg- og nakkeplager. Etter hvert endret hun forklaring, og opplyste om plager i skulder, nakke, hofte, kne og ankelledd. Selskapet la saken frem for rådgivende lege som konkluderte med at det ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng. Subsidiært spørsmål om forsikredes plager var omfattet av vilkårsunntakene for myalgier og andre uspesifikke smertetilstander og spondylose. Nemnda bemerket at det ikke var fremlagt en sakkyndig erklæring som konkluderte med årsakssammenheng mellom fallet og forsikredes plager. Det var heller ikke andre opplysninger i saken som tilsa at forsikrede hadde sannsynliggjort en årsakssammenheng og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede falt på isen 14.1.19.

Hun oppsøkte lege 16.1.19, og det fremgikk av journalnotat:

Falt på isen. Fikk brå bevegelse med hodet. (kjent med nakke skade fra før). Nå smerter ved nakkebevegelse. Vanskelig å svelge pga smerter i muskulaturen. Columna cervicalis: lett begrenset aktiv eller passiv bevegelighet i alle retninger pga smerter. Palpatorisk ømhet i paraver, muskulatur. Ingen smerter ved proc. Spinosi. Armer: normal muskeltonus og –trofik samt kraft. Normale dype sene- og plantarreflekser. Normal sensibilitet.

Den 31.1.19 oppsøkte forsikrede kiropraktor, og det fremgikk av journalnotat:

Falt på isen for ca 14 dager siden den 14. jan. fikk seg sleng bakover etter glei på isen landet på v hofte og røsk i ryggen kjempevondt å sitte og reise seg fikk også en sleng i nakke holdt gutten sin i armen så fikk en vridning i fallet stram m skuldre.

(...)

Menet øm på 15 og v is leddet øm m skuldre t5 området + ø nakke hs cl ingen utfall i armer eller ben.

(...)

L79 Forstuvning/forstrekking cervikalkolumnaL84 Ryggsyndrom uten smerteutstråling.

Forsikrede var også hos kiropraktor 7.2.19 hvor det er notert at det går bedre, men at hun fortsatt kjente det frem i venstre lyske. Deretter var forsikrede hos kiropraktor igjen 14.2.19 hvor det ble notert at det gikk litt bedre.

Forsikrede meldte saken til selskapet per telefon 18.2.19. Hun opplyste om at hun hadde falt på isen med begge beina i luften, og landet på ryggen. Etter fallet hadde forsikrede vondt i rygg og hofte. Selskapet har opplyst at forsikrede senere sa at hun ikke landet på ryggen, og at hun hadde plager med venstre skulder, nakke, høyre hofte, kne og ankelledd.

Forsikrede oppsøkte lege 11.3.19, 12.4.19, 23.4.19 og 26.4.19 angående nakkesymptomer/plager.

Forsikrede hadde også en siste konsultasjonen hos kiropraktor 26.4.19 hvor det fremgikk følgende av journalnotat:

Fortsatt plaget med at hoften låser seg. Nakken strammer seg grunnet skulder som klikker og smerter ved dette klikket. HP som følge av nakkespenninger og bak kjeve. Ingen spesiell forverret stråling i o.eks.

Deretter oppsøkte forsikrede lege 13.5.19, hvor årsak til konsultasjonen var smerter i korsrygg og hofte, skulder og nakke, samt lokal smerte med utstråling til venstre lår/legg/fot.

Dagen etter, den 14.5.19, var det en ny konsultasjon hvor det ble opplyst om stor bedring siden dagen før.

Videre var forsikrede på følgende konsultasjoner hos lege:

20.5.19 er det en konsultasjon hvor det blir gjort muskulering mellom skulderblader og føtter.

24.5.19: muskulering av venstre lår, kne og hofte.

27.5.19: muskulering av venstre skulder.

3.6.19: muskulering mellom skulderblader og skuldre.

11.6.19: muskulering mellom skulderblader og hofte.

14.6.19: muskulering av venstre skulder.

18.6.19: muskulering av høyre lyske og trokanter.

12.8.19: muskulering mellom skulderblader.

13.9.19: muskulering venstre skulder.

1.10.19 er det er notat hvor det fremgår at du har en smerteproblematikk fra hele kroppen.

8.10.19: muskulering av venstre hals og nakke.

9.10.19 fremgår det at du har hatt en fin utvikling siden sist, og det blir gjort muskulering av venstre skulder og nakke.

Forsikrede oppsøkte fysioterapeut 13.1.20, og det fremgikk av journalnotat:

Fall februar i fjor på isen. Etter dette smerter i høy hofte. Smerte lokalisert til trochanter.

Også plager i ve skulder etter dette. Også hatt mye plager med epiconduitt ve side.

Diagnostisert med endometriose på sykehus. Er i utredning. Sykliske plager sammen med dette. Verking i hele kroppen. Sliten sammen med dette.

Det er notert flere konsultasjoner hos fysioterapeut i perioden 13.1.20 til 10.3.20. Det fremgikk av siste journalnotat datert 10.3.20:

Mye nakkeplager siden sist. Økte plager forrige uke. Også mye armsmerter.

Forsikrede tok MR av ryggen 1.10.20, og det fremgikk av journalnotat:

Undersøkelse fra 26.03.18 til sammenligning.

Man får inntrykk av at det er en lett progresjon av degenerative forandringer i form av spondylose C4/C5 og C5/C6 med nokså uendret lett kyfoser. Det er noe uregelmessig og delvis fettinfiltrerte dekkplater C4/C5 og C5/C6 med høydereduserte, dehydrerte og bukende 4. og 5. skive.

(...)

R: Progresjon av degenerative forandringer/spondylose C4/C5 og C5/C6. Trange plassforhold for venstre C6-nerverot i C5/C6-nivå på grunn av uttalt uncovertebralarthrose. Mindre og symmetrisk tranghet for begge C5-nerverøtter.

Forsikrede var på sykehus på poliklinikk for Nakke-rygg 28.12.20:

(...) Hun har også smerter i venstre side av nakken, samt av og til posterolateralt i venstre skulder. Pasienten forteller at hun har hatt flere traumer mot nakken, senest for to år siden da hun falt på isen. For noen år siden slo hun en skapdør i venstre øre og venstre side av ansikt, og tror at plagene forverret seg da. (...)

Vurdering: Pasient med langvarige venstresidige kjevesmerter med utstråling til venstre side av ansikt. I mindre grad nakkesmerter. Det er ikke indikasjon for kirurgisk inngrep i cervikalcolumna basert på funn ved dagens konsultasjon. Hun bruker Voltaren mot de aktuelle smertene. Pasienten er veldig plaget og etterspør andre medikamenter for smertelindring. Hun kan forsøke Neurontin, denne bør trappes opp i samråd med fastlegen. Trappes ned og seponeres ved manglende effekt. Det er ikke avtalt videre oppfølging ved nakke og rygg-poliklinikken.

Selskapet ba rådgivende lege vurdere om det forelå årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager. Rådgivende lege uttalte 22.4.21:

Mandat ber om vurdering åsh og evt VMI etter fall på isen og slo ryggen 14.1.19 med påfølgende plager i nakken/ansikt/skulder.

Jeg kan ikke finne noen skademelding (?) som forklarer hva er hendelsen. Det foreligger ingen akutt notater, første notat jeg kan se som omtaler hendelsen med fall i januar 2019 er i et notat 28.12.20 fra fys.med OUS etter henvisning fra fastlegen.

28.12.20 fys.med (...); nakkesmerter, nakkesleng 1997, langvarige nakke og skulderplager, smerter venstre kjeveledd, ansiktssmerter, "... pasienten forteller at hun har hatt flere traumer mot nakken, senest for to år siden da hun fallt på isen"

Det foreligger omfattende diagnostikk av nakke, skulder, kjeveleddsmerter/ØNH uten at det er beskrevet at noen av symptomene er relatert til hendelsen 14.1.19, slik jeg kan lese forelagt dokumentasjon i e arkiv.

Det foreligger ikke medisinske notater som kan beskrive brosymptomer eller mer presist hva er vurdert til skadebetingede plager i dag relatert til hendelsen 14.1.20. (Sekretariatets anmerkning: forstår at dette er en skrivefeil og at rådgivende lege mener 14.1.19).

Det er mindre enn 50 % sannsynlighet for årsakssammenheng mellom hendelsen 14.1.2019 og beskrevne (antatte) skadebetingede plager, basert på fys.med notat 28.12.20.

Det er da ikke grunnlag for å vurdere evt skadebetinget VMI.

Selskapets avsto kravet i melding/chat på saken. Forsikrede var ikke enig i avslaget og sendte over et akuttnotat og et journalnotat fra etter ulykken. Selskapet avsto kravet i brev av 9.6.21.

Forsikrede sendte en klage til Kundeombudet i selskapet 9.6.21 og anførte at det ikke var innhentet tilstrekkelig med opplysninger. Kundeombudet var enig med forsikrede i dette. Saken ble tatt tilbake til behandling, og selskapet innhentet deretter ytterligere medisinske opplysninger i samråd med forsikrede.

Fastlege opplyste 5.19.21:

Pas hadde sin første konsultasjon hos meg 040419. Jeg har ikke journalopplysninger om ulykke 140119. Hun fikk ny fastlege i des-19.

Selskapet la saken på nytt frem for rådgivende lege som uttalte 20.2.22:

Det er beskrivelse av hendelsen to dager etter hos FL. Fall på isen, fikk bevegelse av hodet, ingen beskrivelse av ytre tegn på skade, tilnærmet normal bevegelse av hodet, ingen nevrologiske utfall, men det beskrives at sk.l vanskelig å svelge. Ingen tiltak, får rp på smertestillende. Nest notat som beskriver hendelsen er hos kiropraktor ca 3 uker etter hendelsen der venstre lyske er fokus. I neste notat hos kiropraktor 13 uker etter hendelsen beskrives fortsatt plager fra hoften, og nakken strammer seg grunnet en skulder som klikker. Det nevnes ikke i disse to notater om at symptomer er direkte relatert til fall på isen. Det beskrives kjent nakkesmerter fra (flere?) trafikkulykker, det refereres i fys.med notat en trafikkulykke 1997 med påfølgende wiplash. Sk.l er også i utredning hos ØHN og nevrokirurg pga nakke plager. Det synes som at dette stor sett dreier seg om degenerative funn i nakke.

Jeg kan ikke finne objektive beskrevne funn av vevskade i forelagt dokumentasjon. Akuttbeskrivelsen av FL 2 dager etter hendelsen gir ikke sikker info om skademekanismen eller skadepotensialet utover "fall på isen",

samt at det i akuttnotatet ikke er kliniske funn forenlig med skadebetinget varig plage fra hode/nakke. Det er også beskrevet flere steder at sk.l har langvarige plager fra nakken før hendelsen. Det beskrives også forløp med smerter venstre lyske, høyre hofte og skuldre. Dette er ikke dokumentert i FL notat, og er varierende uspesifikt beskrevet hos fysioterapeut og kiropraktor. Oppfatter dette ikke som varig.

Det er mindre enn 50 % sannsynlighetsovervekt for årsakssammenheng mellom hendelsen januar 2019 og sist beskrevne plager nakke. Det vurderes da ikke VMI, og ev gitt åsh er det ikke god nok forelagt beskrevet funksjonssvikt/plager i nakke til grunnlag for å kunne vurdere en VMI fastsettelse. Et skjønnsmessig overslag VMI på sk.l nakkeplager kunne være i området (2-5%)

Selskapet avsto kravet i brev av 22.2.22. Forsikrede var ikke enig i konklusjonen, og klaget saken inn til Kundeombudet 23.2.22. Kundeombudet fant 4.3.22 at det ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng, og at to av de objektive unntakene kom til anvendelse.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager. Forsikrede hadde et luftig fall 14.1.19 med drag i arm der hun fikk en kraftig whiplash og skulderproblemer. Forsikrede har vært uheldig med lite utfyllende legenotater som ikke har beskrevet hendelsen og plagene godt nok. Hun har klaget til legen sin. Hun har plager i venstre skulder, nakke, høyre hofte, kne og ankelledd. Selv om plagene ikke er beskrevet i journalene er de opplyst om til selskapet. Forsikrede anfører også at selv om hun følte bedring, betyr ikke det at hun ble bra. Forsikrede har fått varige plager etter hendelsen 14.1.19. Forsikrede viser også til at selskapet tidligere har utbetalt under forsikringsdekningen da forsikrede har vært utsatt for ulykker.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager. Det er tvil om det foreligger tilstrekkelig skadeevne. Det er kun dokumentert akuttsymptomer for nakkeplager, ikke for øvrige plager. De øvrige vilkårene er ikke oppfylt for noen del av plagene. Subsidiært anføres det at de objektive unntak i forsikringsvilkårene kommer til anvendelse hva gjelder at myalgier og spondylose er unntatt for dekning selv om ulykken kan påvises som årsak.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om det foreligger årsakssammenheng mellom fallet på isen 14.1.19 og dagens plager.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden. Det innebærer at forsikrede i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilkårene for utbetaling er oppfylt, herunder at det er årsakssammenheng mellom ulykken og dagens plager.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak.

Det er ikke påvist objektive skader verken i nakke, venstre skulder, høyre hofte, kne eller ankelledd. På denne bakgrunn legger nemnda, i likhet med selskapets rådgivende lege, til grunn at det er tale om bløtdelsskader.

Ved bløtdelsskader vurderer nemnda spørsmålet om det er sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng på bakgrunn av de grunnvilkår som er trukket opp i rettspraksis: Ulykken må ha hatt tilstrekkelig skadevoldende evne, det må foreligge akuttsymptomer i form av smerter innen to–tre døgn etter ulykken, det må foreligge brosymptomer (sammenhengende plager fra ulykken og til den kroniske senfasen) og plagene etter ulykken må ha et traumatologisk plausibelt forløp.

I bevisvurderingen tillegger nemnda tidsnære beviser større vekt enn beviser som har tilkommet senere. Dette er i tråd med prinsipper trukket opp av Høyesterett, og er dessuten et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Nemnda vurderer først forsikredes plager i venstre skulder, høyre hofte, kne og ankelledd. Det første medisinske notatet vedrørende fallet er fra lege 16.1.19. Her nevnes ikke venstre skulder, høyre hofte, kne og ankelledd. Forsikrede har opplyst at hun hatt plager siden hendelsen, men denne opplysningen tillegges mindre vekt. Etter nemndas vurdering er det ikke dokumentert akuttsymptomer for plager i venstre skulder, høyre hofte, kne og ankelledd, og forsikrede har dermed ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom fallet og disse plagene.

Når det gjelder forsikredes nakkeplager, har nemnda merket seg at selskapets rådgivende lege ikke har uttalt seg om skadeevnen. Nemnda har som nevnt ikke kompetanse til å vurdere dette, og finner det derfor usikkert om vilkåret er oppfylt.

Kravet om akuttsymptomer anses derimot oppfylt. Det vises til journalnotat fra fastlege 16.1.19, 2 dager etter hendelsen, som blant annet omtaler "smerter ved nakkebevegelse".

Kravet til brosymptomer innebærer at det må det foreligge sammenhengende plager fra ulykken og til en kronisk senfase. Det er fremlagt journalnotater fra hendelsen og frem til 14.5.19. Deretter er det et opphold i journalnotatene hva gjelder nakkeplager på over 4 måneder, frem til begynnelsen av oktober 2019. Deretter følger det av journalnotat 13.1.20 at forsikrede har hatt hofteplager, men nakkeplagene nevnes ikke. I mars 2020 er det i journalnotat hos fysio notert at forsikrede hadde nakkeplager. Rådgivende lege har uttalt at det ikke foreligger "medisinske notater som kan beskrive brosymptomer eller mer presist hva er vurdert til skadebetingede plager i dag relatert til hendelsen 14.1.20", jf. uttalelse av 22.4.21. Etter nemndas syn har ikke forsikrede i tilstrekkelig grad dokumentert brosymptomer for nakkeplager fra fallet 14.1.19 og til den kroniske senfasen.

Det er videre et vilkår at plagene etter ulykken har et traumatologisk plausibelt forløp. Dette omtales ofte som forenelighetsvilkåret. I Rt-1998-1565, s. 1578 uttaler Høyesterett at:

"Sykdomsbildet må være forenlig med det man vet om skader påført ved nakkesleng. Dvs at f.eks. lammelser i armer eller ben som først opptrer måneder og år etter et uhell er ikke forenlig med det man vet om skademekanismen. Det må heller ikke være slik at helsebesværerne etter uhellet bare er en fortsettelse av helsebesvær pasienten har hatt før uhellet."

Ifølge rådgivende lege beskrives nakkesmerter fra trafikkulykke, og det vises til at forsikrede var utsatt for en wiplash i 1997 etter en trafikkulykke. Ifølge rådgivende lege skyldes forsikredes nakkeplager degenerative forandringer. Nemnda har merket seg at det i akuttnotatet ikke er gjort kliniske funn som er forenlig med skadebetinget varig plage fra nakke. Det er ikke fremlagt noen uttalelser fra medisinere som legger til grunn at forsikredes sykdomsbilde er forenlig med skaden. Etter en konkret vurdering finner nemnda derfor at forenelighetsvilkåret ikke er oppfylt, og at det ikke er årsakssammenheng mellom fallet og forsikredes nakkeplager.

Det er ikke fremlagt en sakkyndig erklæring som konkluderer med årsakssammenheng mellom fallet og forsikredes plager. Rådgivende lege har på den annen side konkludert med at det ikke foreligger årsakssammenheng. Slik saken er opplyst finner nemnda at det ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager i dag.

Avslutningsvis bemerkes kort at nemnda er enig med selskapet i at det objektive unntaket i vilkårene for "Myalgier og andre uspesifikke smertetilstander" uansett ville ha kommet til anvendelse slik saken er opplyst. I aktuelle sak er det ikke påvist objektiv vevsskade hva gjelder forsikredes plager i skulder, nakke, høyre hofte, kne og ankelledd. Det vises til forsikringsvilkårene

s. 11 som lister opp hvilke plager og skader selskapet ikke svarer for "selv om ulykke kan påvises som årsak".

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).